

SZILÁGY SOMLYÓ

POLITIKAI LAP

MEGJELENIK MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN

Előfizetési ára:

Egész évre 8 K, fél évre 4 K, negyedévre 2 K.
Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:

BÖLÖNI SÁNDOR

Hivatalos hirdetések díja 6 korona.

Nyílttér soronként 60 fillér.

Magánhirdetések megegyezés szerint.

A választás tanulságai.

Már tizenkét éve annak, hogy a szilágysomlyói választókerületben a választók bizalma mindig Ugron Gábort tisztelte meg, azaz, hogy a kerület az országgyűlésben, mint megválasztott, több ízben mint egyhangúlag, ellenjelölt nélkül megválasztott képviselője képviselje. Ezek alatt az évek alatt a kerület választói az 1848-as függetlenségi párt zászlója alatt annyira egybeforrtak, hogy szinte meg is feledkeztek arról, hogy e kerületben még arra is és pedig már a mostani választás alkalmával sor kerüljön, hogy itt ne országos politikai pártok szerint tömörüljenek a választók, hanem a magyarságnak, a magyar választóknak kelljen megküzdnie a — román nemzetiségi tulzók áttal összeállított, a magyar állameszmét létalapjában támadó programra alapított — román nemzetiségi párttal, vagyis egyenesen a románokkal.

Szomorú meglepetéssel tapasztaltuk, hogy a tegnap reggel nyolc órakor kezdődött és ma hajnali két órakor befejezett választás kizárólag a szilágysomlyói választókerület magyar és román választóinak egymás közötti mérkőzése volt, amely mérkőzésnél legtávolabbról sem jöttek számításba a most felszínen levő fontos közjogi, politikai kérdések, mint az általános választó jog, a külön magyar nemzeti önálló bank megteremtése, a külön vámterület és a magyar hadsereg felállí-

tásának, vagy legalább ennek előkészítésének kérdései.

Levonhatunk azonban a mostani választásokból egy tanulságot és ez az, hogy nekünk magyaroknak nem szabad töredék pártokra szakadnunk és nekünk nem szabad tulságosan elbizakodnunk, mert láthattuk ime, hogy a román nemzetiségi párt csak a kedvező alkalmat lesi arra, hogy a nagyszebeni román nemzetiségi program megvalósítását itt nálunk is, — ahol nem csak számbeli, de értelmi és vagyonbeli tekintetben is nagy kisebbségben van — megvalósítsa és minden más tekintetét félretéve, román nemzetiségi képviselőt küldjön a parlamentbe.

Levonhatott ezen választásból egy tanulságot Péchy Imre, vármegyénk főispánja is, — azt ugyanis, hogy nem elég csak a felülről kiadott parancsot vakon, tüzzel-vassal végrehajtani akarni, hanem mielőtt arra száná reá magát, hogy egy választókerület jó egyetértését a társadalmi békéjéért még csak fel sem cseperedett ismeretlen alakok ideküldésével megzavarja, tartsa kötelességének előbb megismerni a helyzetet és egy választókerület nyugalmát és a magyarság szupremáciáját ne akarja kockára tenni, csupán azért, hogy feltevéseinek kegyét kiérdemelje. Most már láthatja, minő ballépés volt tőle választókerületünk nyakára küldeni a munkapárti jelöltet. Hiszen ha Szilágysomlyó magyar hazafias polgársága idejében a sarkára nem áll és ki nem kergeti az ide betolakodó, képviselői

mandátumra éhes mungó csemetét, — kétségtelen, hogy a főispán tájékozatlansága és tappintatlansága a román nemzetiségi pártnak juttatta volna kezére a szilágysomlyói választókerületet.

Tanulságot vehetnek e mostani választás eredményéből a románság és ennek vezetői. Láthatják, hogy e választókerületben nincs talaja a nemzetiségi pártnak. Ezt bizonyítja, hogy a román nemzetiségi jelölt mellett még a román választók se tömörültek. Volt olyan román község, a melyből (Hosszuaszó) egyetlen egy választó se jött felé se a választásnak, hogy ne kelljen a nemzetiségi jelöltre szavaznia. Volt olyan román község (Márkaszkék), amelyből bejöttek ugyan a választók mind egy szálig, de egy szavazónak kivételével egytől egyig a magyar jelöltre szavaztak. Több község volt olyan, ahonnan a román papok és dászkalok heteken keresztül tartott kioktatásaik dacára megoszlottak a szavazatok a magyar és román jelölt között. Végeredmény az, hogy dacára a magyarság készségtelenségének — mit igazol az, hogy a 3724 választóból csak 2643 szavazott le, 1084 pedig odahaza maradt, pedig világos, hogy sokkal több magyar maradt odahaza, mint — dacára annak, hogy a magyar jelölt érdekében az arany bornyut nem bögették meg, a román jelölt érdekében pedig, mint a nép kifejezte magát, a „választók zsebébe pénzzel lövöldöztek“, — a magyar jelölt 1756 szavazatával szemben a nemzetiségi jelölt

Három apróság.

I. A képviselői pertu.

Az 1889-iki évi nyár végén Gleichenbergből jövet megszálltam éjszaka Szonbathelyen, a híres Sabariában. Véletlenül éppen ott mulattott egy külön szobában több megyei ur, köztük Kis Ferenc képviselő is, akit azonban nem ismertem.

A pincér, aki az italokat hordta az „extrába“, úgy éjfél után elujságolja:

— Itt a harmadik szobában egy képviselő alszik.

— Hogy hívják?

— Biz én nem is tudom, csak a keresztnevét: Kálmán. Persze legott találgatták: Nákó Kálmán-e, vagy Markovics Kálmán? Ki van még Kálmán a házban? Csak tán nem Tisza Kálmán?

— Ejh szaladjon, nézze meg hamar a vendégeknyvben.

Minderről természetesen semmit se tudtam, az én szerepem csak ott kezdődik, mikor hajnalhasadtakor egy türelmetlen kéz ütögeti az ajtómat. Mi az ördög. Sohasem voltam ebben a városban, éjjélkor szálltam be, senki sem látott, és mégis kopogtatnak. Mi lehet? Ijedten riadtam föl.

— Ki az?

— Én vagyok, Kis Ferenc.

— Ki az a Kiss Ferenc?

— Hát nem ismersz?

— Nem.

Egy szemrehányó hang visszafele:

— Kis képviselő-társadat ne ismernéd?

Nem emlékeztem a névre se, de már mindegy, bosszusan dörmögtem, szédülve az álomosságtól:

— Hát mit akarsz?

— A hétórai vonattal haza kell mennem Körömdre — mondá sajnálkozva.

— Hát eredj!

— De előbb el akarok tőled bucsuzni . . .

Ereszsz be!

— Mit? Elbucsuzni? — dohogtam. — Hiszen előbb találkozunk kellett volna.

Hanem akarva, nem akarva, mégis szét kellett szednem édes hajnali álmomat, s be kellett eresztenem t. barátomat, aki törvényhozó voltánál fogva megfordította a társadalmi sorrendet, hogy ősidők óta előbb találkoznak az emberek és csak azután bucsuznak el egymástól: mi előbb elbucsuztunk és csak azután találkoztunk.

II. Ismerkedés a vasuton.

Más alkalommal is történt velem egy mulatságos epizód, mikor egy képviselő kollégával, Lévai Antallal találkoztam a Bécs felé menő gyorsvonaton.

A dolog alkalmas rá, hogy felderitse az embert egy pillanatra, mert szintén jellemző

arra a lélek nélküli pajtásságra, mely a képviselők közt még ma is fönnáll.

Beültem egy kupéba, a hol egy öreges ur ült. Alacsony termetű, kiborotvált képű ur volt nagy, tömört bajusszal. Szürke ruhát viselt és nyulszerű durva kalapot, kunkorodó fajtakastollal hátul. Ismerősnek látszott előttem.

Ő is föl-fölpillantott lapja mögül, melyet olvasott s a mint rám nézett, úgy tűnt föl, mintba emlékei közt keresgélne, hogy ki vagyok.

Egyszerre megszólalt:

— Olyan ismerős nekem uraságod.

— Nekem is uraságod — feleltem kurtán, mert általában ellensége vagyok az ismerkedésnek. Az ember csak ott szabad igazán, ahol nem ismerik.

Ezzel vége lett a beszélgetésnek. Én is kihúztam a magam lapját, a „Nemzet“-et. Ma már csak úgy van lapja minden utasnak civilizált országban, mint a hogy okvetlenül van revolvere a civilizálatlanban. Utitársam is a „Nemzet“-et olvasta. Már maga ez is egy kötetlenség az emberi nem különböző válfajai között.

Mikor az olvasást meguntam, kimentem a folyosóra. A kis öreges ur is utánam jött, igen figyelmesen nézegetett oldalvást s barátságos szempislogtatással kérdé:

— Nem járásbíró Tersztinán?

— Nem.

Ez teljesen elszomorítani látszott őt,

javára a legnagyobb erőmegfeszítéssel sem voltak képesek 887 szavazatnál többet kiszorítani, úgy hogy a magyar jelölt 869 többséggel győzött.

Jó lesz ezeket a tanulságokat kellő méltatásban részesíteni. A magas kormány és szatellesei ne atyáskodjanak felettünk. Hagyjanak nekünk békét. Tudunk mi magunktól is nekünk való országgyűlési képviselőről gondoskodni. Román atyánkfiai meg ne fészkelődjenek, a mostanihoz hasonló okvetetlenkedésekkel ne idegenítsék el maguktól a magyarokat. Inkább arra törekedjenek, hogy a magyarsággal jó társadalmi és politikai egyetértésben a függetlenségi párt zászlója alatt egyesüljünk közös megrontónk, az osztrák telhetetlenséggel szemben és értsük meg egymást, míg nem késő.

Követválasztás.

Szilágyosmlyón

Ugron Gábor, a volt képviselő és dr. Deleu Viktor nemzeti párti között folyt a küzdelem. A választás alatt Draskóczy és Mihalik kapitányok vezénylete alatt a 21-ik honvéd gyalogezred egyik kolozsvári, a 3. honvéd gyalogezred egyik zilahi százada és mintegy 80 főnyi csendőrség tartotta fenn a rendet.

Ugron Gábor párthívei községenként hosszú kocsisorral, a berettyóvígyi és a sarmasági vonal községeiből pedig különvonatokon vonultak be. Dr. Deleu választói oláh papok vezérlete alatt, katonai fedezet mellett, szintén nagyobb tömegekben jöttek. A szavazás két szavazóküldöttség előtt történt. Az egyik Faragó Sándor választási elnök elnöklete alatt a színházban, Halliarszky Samu, dr. Ajtai Pál Ugron részéről, — Major Lázár és Fülep Döme Deleu részéről megnevezett bizalmi férfiak jelenlétében, — a másik dr. Ajtai Endre elnöklete alatt Bölöni Sándor, Páskuj István Ugronpárti, Koszte Alimp és Deleu Cassius Deleu-párti bizalmi férfiak jelenlétében a timárszinben működött.

A választást az elnök 8 órakor nyitotta meg, — a szavazás 9 órakor vette kezdetét. Délután 1 órakor dr. Deleu 357 szavazata vezetett Ugron 291 szavazatával szemben. 2 órakor 458 : 346, — 3 órakor 559 : 382 volt az arány a nemzeti párt javára.

Az erősebb oláh községek ekkorra már le-

szavaztak, ellenben a szavazásra váró Kémer, Kárásztelek és a többi magyar falvak, Szilágyosmlyó választói mind nagyobb tömegekben gyűltek össze. Deleu többsége fogyni kezdett s Ugron győzelme előre volt látható. 4 órakor Ugronra 566 szavazat esett, Deleunak csak 42-vel volt több. 5 órakor már Ugron vezetett 798 szavazatával az ellenpárt 611 szavazatával szemben. A különbség az Ugron javára rohamosan nagyobbodott. A második szavazatszedő küldöttség előtt délután 2—7 óráig Deleura egyetlen szavazat sem esett. 6 órakor 1003 : 611, — 7 órakor 1175 : 645, — 8 órakor 1358 : 687, — 9 órakor 1480 : 752 volt az arány.

Mikor az első szavazatszedő küldöttség elnöke $\frac{3}{4}$ 9 órakor a zárórát $\frac{3}{4}$ 11 órára kitűzte, a választási jegyzőkönyv szerint ez előtt a küldöttség előtt Ugron Gábor 803, dr. Deleu 490 szavazatot kapott.

A másik szavazatszedő küldöttség elnöke, dr. Ajtai Endre egy negyed tizenkét órakor a szavazásra jelentkezésre ötnegyed órai határidőt tűzött ki. Ekkor a második küldöttség előtt Ugron szavazatainak száma 953, a Deleu 397 volt.

A kitűzött záróra alatt a szavazásra senki sem jelentkezett egyik küldöttség előtt sem, így a választás éjjel egy órakor befejezést nyert azzal az eredménnyel, hogy a szilágyosmlyói választókerület képviselőjévé Ugron Gábort 1756 szavazattal ellenjelöltje 887 szavazatával szemben. tehát 869 szótöbbséggel megválasztották.

A vidéken.

Zilahon Lengyel Zoltán pártonkívülit gróf Teleki Arvéd Justh-pártival szemben, erős, kétségbeesett küzdelem után, a hivatalos hatalom súlyának nyomása alatt 25 szótöbbséggel újból megválasztották.

Szilágyosmlyón a román nemzeti párt jelölt dr. Erdélyi János visszalépett és így báró Bornemissza Elemér munkapártit ellenjelölt nélkül kikiáltották.

Tasnádon Papszász Tamás munkapárti szörnyen elhasalt Jackó Pál dr. Justh-pártival szemben, a kit 1000 szótöbbséggel választottak meg. E kerületben horribilis választási költségekről beszélnek, amiket mindkét jelölt érdekében forgalomba hoztak.

Diósádon az utolsó órákban felléptetett Vaska Gyula Justh-párti ellen 800 szótöbbséggel Bay Lajos munkapártit választották meg.

Mikszáth Kálmán.

1849—1910.

Mikszáth Kálmán nincs az élők között. Megdöbbentő hirtelenséggel, dicsőségének tetőfokáról ragadta el a rideg halál.

Csak néhány nappal ezelőtt mondotta magáról a jubileumára összesereglett tisztelői előtt: „Végre láttatok egy boldog embert!” Merész kijelentés, melyet a sors nem hagyhat sokáig megcáfolatlanul. A boldog ember, a nemzet ünnepe, — méltán ünnepe vidám mesemondója ma már halott . . .

A legtöbb igazi nagy ember utolsó óráit a megismerés, a dicsőség rövid pillanatait után bekövetkező hideg közöny, elfeledés, vagy céljai el nem érésének kínzó tudata keseríti el. Mikszáthoz kegyelmes volt a sors. Megengedte, hogy boldog legyen, — célját elérve lássa s az egész nemzet őszinte szeretetében, tiszteletében részesüljön.

Mikszáthot, az embert elvesztettük, de Mikszáth, az író megmaradt nekünk. Szelleme, a legnagyobb magyar humoristának szelleme ott él munkáiban, melyeket gazdag örökségül hagyott reánk.

Mikszáth Kálmán élete.

Mikszáth Kálmán 1849. január 16-án született Nógrádmegyében, Szklabonyán, melyet újabban Mikszáthfalvának neveztek el. Atyja jó módú birtokos volt, régi nemesi családból. Iskoláit Rimaszombatban, Selmecbányán végezte, az érettségi után Pestre ment. Itt az egyetemen bevégezvén jogi tanulmányait, vármegyéjében közigazgatási hivatalt vállalt. Itt tanulmányozta a vármegye sajtószerű életét, érdekes alakjait. Már ekkor kísérletezett az irodalommal. Első nyomtatásban megjelent művei a Fővárosi lapokban láttak napvilágot. Szüleinek 1873-ban bekövetkezett halála után Pestre költözött azzal a szándékkal, hogy az irodalomnak szenteli magát, a kritika azonban nagyon kedvezőtlenül fogadta. E miatt elkeseredve, 1878-ban Szegedre költözött, hol a „Szegedi Napló” szerkesztőségének kötelékébe lépett. Itt írta a „Tót atyafiak”-at, mely egyszerre ismertté tette nevét. A „Jó palócok” című műve megsokszorozta sikerét. Országos híre mintegy követelte, hogy a fővárosban telepedjék meg. Itt egy új műfajt, a politikai satírt teremtette meg a „Tisztelt Házról” írt karcolataival. 1887-ben mandátumot vállalt s azóta állandóan tagja volt a képviselőháznak.

1873. óta boldog családi életet élt feleségével, Mauks Ilonával. Három fia született, Já-

— Megfoghatatlan, — dadogta.

Aztán ismét szótalanul öndöngtünk a folyósón egy darabig.

— Nem jár Petánovics-hoz ebédelni? — kezdé újra konok makacssággal a firtatást. Nagyon bosszanthatta memoriájának hanyatlása.

— Nem.

— Ejnye, ejnye (s haragosan ütögette meg a homlokát). Majd szomorúan lecsüszte a fejét és maga elé bámult.

Egyszere csak megint fölkapta a nagy fejét, élénken, mint egy harsa, ha a szárazról megint vízbe jut.

— Nem jár ön a képviselőházba?

— Dehogyan nem.

— Nos akkor megvan, mert én képviselő vagyok, — szólott egészen fölvidulva — ott kellett egymást látnunk. Nem gondolja ön?

— Nem lehetetlen — viszonzám — sőt valószínű, mert én is képviselő vagyok.

Összecsapta a kezét és fölkurjantott:

— Oh persze, no persze. Oh istenem. Szervusz, pajtás, bocsáss meg. Hiszen ismerlek, csak a nevedet nem tudom.

— Mikszáth Kálmán.

— Jaj no — horkant föl. — Hiszen tudom a nevedet, csak téged nem ismerlek.

Kisült, hogy csak éppen három év óta ülünk egy párton és egy padon.

III. A két Ludvigh.

A magyar közéletben két nevezetes Ludvigh van, Ludvigh János, a pénzügyi közigazgatási bíróság elnöke és Ludvigh Gyula, az államvasutak igazgatósági elnöke, szóval két Ludvigh van, mint a hogy volt két Pókay és csak egyiket lehetett lefejezni.

Történt pedig a Wekerle miniszterelnöksége alatt, ha nem irnám is ide, el lehetne találni, hogy alatta történt . . . Annyi anekdota, annyi színes dolog halmozódott össze az ő könnyed genialis uralma alatt, mint a hogy minden daliás kaland fényes Mátyás király keze közé esőppent. Akkor járt itt Holubár, a cinkotai kántor, akkor élt itt az ici-pici esztergomi érsek, a kilenc éves eszei Hippolyt, szóval minden mesészerű akkor történt.

Hát Wekerle alatt történt az a mesészerű, hogy a főrendiház nagyobb szerepre vergődött az alsóháznál. A „temető előszobája”, a hogy nevezni szokták, eleven és pezsgő lett. A megüresedett főrendi tagsági helyek betöltése vagy be nem töltése, mint nagy esemény, lebegett a kombináló elmék fölött. Egy-egy főrendiházi tag értékesebb volt, mint egy akkora darab arany, nem akkorát értek, mint Gyulai Pál, hanem legalább is mint Baltik püspök.

Ebben a korszakban négy főrendi hely volt üres egy szép napon. Négy voks a liberálisoknak! Nagy dolog volt. A király beleegyezett a négy hely betöltésébe.

A miniszterelnök fűggen terjesztette elő jelöltjeit. Egy név azonban nem nyerte meg a király tetszését s ez természetesen legott kiesett a kombinációból.

— Egy másik negyediket ajánljon, kedves Wekerle.

Non sum paratus, — gondolta magában a miniszterelnök s engedelmet kért, hogy a kiesett negyedik jelölt pótlására más alkalommal tehessen előterjesztést.

— Igen, igen, a legközelebb — mondá a király.

Néhány nap múlva újra Bécsbe ment Wekerle s egyéb vinni és hozni valója közt ott volt a negyedik főrendiházi tag is, Ludvigh János a pénzügyi közigazgatási bíróság elnöke. Az ő személyében történt meg itthon minisztertanácsban a megállapodás.

Egy kicsit hosszas volt az audiencia a Burgban. Fontos előterjesztéseket kellett megbeszélne; a miniszterelnök memóriájából teljesen kiesett a negyedik főrendi tag, csak midőn már elbocsátotta a király, ugyszólván az ajtónál villant meg ez a mulasztása, megfordult hirtelen:

— Bocsánat, felséges uram, de még elfelejtettem valamit, a hiányzó főrendi tagot.

— Igen, és ki az? — kérdő a hosszas tárgyalásban kimerült király, föltűnő sietséggel.

— Ludvigh . . .

— Ah Ludvigh, — vágott közbe mohón a király — a kedves vasúti direktor. Nagyon szívesen egyezem bele.

nos, Albert és László, kik közül János fiatalon meghalt.

Munkáit felsorolni felesleges, hisz mindenki jól ismeri azokat. Könyveit az összes művelt nemzetek nyelvére lefordították. Svéd tolmácsolója maga II. Oszkár svéd király volt.

A magyar nemzet intelligenciájának vezetői tavaly elhatározták, hogy Mikszáthot 40 éves írói működésének jubileuma alkalmából országos ünnepségekben részesítik, melynek legkedvesebb pontja az volt, hogy visszaváltották számára a Mikszáth család régi birtokát. Itt kellett volna neki nyugodt, csendes elvonultságban megpihennie. A sors azonban másként határozott. M.-szigeten lépett fel képviselőjelöltnek. A kortesut izgalmai és fáradságai korábbi betegségeitől elgyengült szervezetét nagyon megviselték. Betegen került haza Budapestre. Állapota eleinte nem látszott aggasztónak. Május 28-án azonban agyvérzés és szívgöngyölés következtében meghalt.

KÜLÖNFÉLÉK.

A légy.

Általában a legyet csak mint tühretlen, kellemetlen szobavendéget ismerik s róluk alig szólnak valami rosszat, valóságban azonban a legyek a legveszedelmesebb betegségek csirájának terjesztői. Minden betegség, mely ivóvíz, étel vagy emberek által való érintkezés útján keletkezik s átvihető. Az említett tényezőkhöz kívül a legyek e betegségek terjesztői s a légy hozzájárulása által keletkeznek.

Ismert tény, hogy a kolera, tifusz, fekete himlő és más fertőző betegség épp nyáron legveszedelmesebb, midőn legtöbb légy van.

Amint a légy őszkor eltűnik, a különféle epidémia is hatályát veszti s csak a többi fentebb megnevezett tényező szerepel, mint a betegség terjesztője. Dr. G. Nicholas már 1849-ben megállapította, hogy csupán csak a légy volt az, mely annak idején Malta szigetén a kolera terjesztette s az akkori még csekélyebb foku orvostudomány vajmi nagy nehézséggel küzdött a rémes bajjal.

A Superb nevű csatahajón a kolera azonnal eltűnt s a legutóbbi háborúban teljes biztonsággal megállapították a légy betegséget terjesztő voltát. Az Egyesült Államokban az orvostudomány sokat foglalkozott a légy életével és lényével s ennek alapján a házilegyet az emberi egészség legveszélyesebb ellenségének bélyegezte.

Wekerle feje izgatottan csuszott le hatalmas váll-lapockái közé, bajszatlan ajkai körül aggódó árny suhant el, egy másodpercig, szája megmozdult szólásra, kezét mondanó szavaihoz gesztusul immár föl is emelte, midőn egyszerre ugyszólván belevágódott a fejébe az a gondolat, hogy hiszen voltaképpen mindegy az, akármelyik Ludvig meggyen a főrendiházba s arcát hirtelen újra beragyogta az a történelmi nevezetességű mosolygás, mely örömben, haragban soha el nem hagyta s magát meghajtva, távozott a király előszobájából.

Igy lett meg főrendiházi tag Ludvig Gyula és így nem lett meg főrendiházi tag Ludvig János, amiből a következő tanulságok folynak:

a) hogy nem jó, ha az embernek nevezetes névrokona van, akivel össze lehet cserélni;
b) azaz ellenkezőleg, hogy ha az embernek nevezetes névrokona van, akivel össze lehet cserélni;

c) hogy a Ludvig Gyula voksa egyébiránt csak éppen olyan főrendi voksa, mint a Ludvig Jánosé lenne.

És végül, hogy a föld azóta is csak éppen olyan szorgalmasan forog a maga tengelye körül: füvek, fák nőnek rajta és elszáradnak, tengerek hánykolódnak a maguk medreiben és semmi, de semmi se mutatja e rettenetes nagy berendezésben, hogy hiba történt, hogy valami más valaminek a helyére volna téve.

Mikszáth Kálmán.

A légy a betegség anyagát részben azáltal terjeszti, hogy rajta könnyen tapad a különféle betegség baktériuma s így átvitetik, másrészt a leginkább azáltal, hogy a légy a betegség anyagát megemésztve az ürüléket ismét életképes állapotban más testre átviszi.

Ismeretes továbbá, hogy a meleg égalj alatt az epidémia jobban terjed, mint hidegebb égaljban; a tudomány bebizonyította, hogy nem a melegség a betegség oka, hanem a légy, mely a meleget szereti.

A következőkben arra nézve néhány érdekes adattal szolgálunk, mily roppant szaporasággal bír a légy. Egy nőstény 120 tojást tojik, miből a fele 60 nőstény utód keletkezik. Már most $60 \times 60 = 3600$ nőstény és a 10-dik nemzedékben e szám oly horribilis összegre szökik — hatszázezerbillió — $6 + 17$ nulla, melyről alig alkothatunk magunknak fogalmat.

De a természet arról is gondoskodott, hogy az óriási szaporodás korlátoztassék, úgy hogy a szaporodásra csak 2—3 százalék marad s természet e gondoskodása dacára némely évben mégis csapásként hat az emberiségre s miután az ellen magunkat védenünk kell, a legyek irtását kötelességünké kell tennünk!

Az irtásra használhatjuk a különféle ragadós anyagokat, légymérget (papírt), porokat, rovarfogó üvegeket, pussia-főzetet stb., de mindenekelőtt a legszigorubb tisztaság tartandó a házban. Minél nagyobb a tisztáltság, minél több szemét hulladék hever szanaszét, ott annál több hely kínálkozik a légynek, hogy petéit lerakhassa; ha hulladékot elpusztítjuk, akkor a légy petéinek ezreit tettük tönkre.

Azért mindenkinek azt ajánljuk, tartsa kötelességének a légy irtását!

Gazdák Lapja.

— **Kinevezés.** A király ő felsége a földművelésügyi miniszter előterjesztésére vármegyénk szülöttét, Góger László dr. miniszteri osztálytanácsosi címmel és jelleggel felruházott miniszteri titkárt miniszteri osztálytanácsossá nevezte ki.

— **Érettségi vizsgálati kormányképviselő.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter Schmidt Henrik dr. egyetemi magántanárt, a debreceni református főiskola ny. r. tanárát a Wesselényi-kollégium érettségi vizsgálatára kormányképviselőül küldötte ki.

— **Kinevezés.** A földművelésügyi miniszter Horváth Aladár okl. gazdát a szilágyosmlyói m. kir. földműveléskolához gazdasági gyakoronokká kinevezte.

— **Hampel doktor sajtóperel.** Dr. Hampel József szilágyosmlyói mungópárti exképviselőjelölt lapunk rendkívüli számában közölt vezércikkének reá vonatkozó kifejezései miatt sajtópert indított.

— **Gyászhir.** Albach Florentina, Albach Géza győrtelki birtokos nagynénje, életének 79-ik évében, folyó évi május hó 31-én este 7 órakor, rövid szenvedés után elhunyt. Földi maradványai június hó 2-án d. u. 3 órakor fognak a róm. kath. temetőben örök nyugalomra tétetni. Elhunytát gyászolják: Özv. Lázár Antalné szül. Albach Mária testvére. Özv. Albach Gézané sógornője. Özv. Nagy Dezsóné, Dr. Békassy Károlyné, Fekete Nagy Béláné, szül. Albach Bella és gyermekei, az elhunyt hugai. Albach Géza és neje K. Nagy Erzsébet és gyermekei.

— **Új pénztézet vármegyénkben.** Szilágyosehről írják, hogy ott Pfeifer Zsigmond kezdeményezésére, 140,000 korona alaptőkével új bank van alakulóban. Az új intézet alaptőkéjének jegyzése máris biztosítva van.

— **Figyelem!** A legjobb hazai ásványvizeket, „gróf Andrássy“-féle teavaját, „Pick“-féle szegedi szalámit határozottan csak Schvarcz E. és Társától (Moni-féle ház) vegyen, mivel a nagy kereslet folytán állandóan frissen lehet kapni.

— **Vesztegetők.** Nehány nemzetiségi kortest tettenért a csendőrség, hogy a választás alkalmából a szavazatokat Deleu számára pénzrel igyekeztek megvásárolni. Az illetőket letartóztatták és személyazonosságuk megállapítása után a választás idejére a város területéről kiltották.

— **A malomerdői tennisztársaság tavaly nyári aktív tagjait,** valamint azokat a volt tagokat, kik az idén a játékokban részt venni szándékoznak, — felkérem, hogy ma, csütörtök délután 6 órakor a Balló-cukrázdában rövid beszélgetésre megjelenni sziveskedjenek. Ajtay Ferenc.

— **Öngyilkosság.** Dobai László magyar-goroslói állami tanítónak fia, Dobai István IV. éves theologus, folyó hó 27-én, édesapja kertjében revolverrel szíven lőtte magát. Az érzékeny lelkületű és szép tehetségű fiatal embert állandó betegeskedése indította végzetes tettének végrehajtására.

— **Nyári szövetkülönlegességek** —ből uri öltönyök mérték szerint, finom kivitelben készülnek **Neuman József** uri szabó és férfi divatüzletében. 2—

— **Kifogástalan pofon.** A rendőrkapitány egy becsületsértési panaszt tett át a járásbíróshoz, mely szól eképpen: „Tekintetes fő, kapitány ur. jelentem, hogy május 16 án. elmentem, egy paraszt, bálba és kérem egy illető adot egy pofot semi hiba nélkül.“ A panaszló szilágyosmlyói legény úgy látszik gentlemenhez illően objektíve bírálja a dolgot: minden tartózkodás szerint bevallja, hogy kifogástalan, a lovagiasság szabályai szerint kimért, csattanós pofonban részt vett.

— **Levéltöredék Sz. A. egyéves önkéntes** ur leveléből, melylyel a követválasztási próbaháborúra az oláhok és szerbek közé kivezényelt hadfiak szomorú sorsát ecseteli: — „ritkán adnak enni és gyakran meghálatnak a szemétdombon“.

— **Gyufagyár Nagyváradon.** A város közgazdasági köreiből jelentős mozgalom indult meg egy gyufagyár felállítására iránt. Az alapítók élén Ullmann Sándor, a Kurländer és Ullmann-cég tulajdonosa, továbbá dr. Tóth Ferenc ügyvéd és Molnár Albert exporteur állanak. E nagyszabású iparvállalat, mely 500,000 korona tőkével indulna meg és 200—300 munkást foglalkoztatna, Erdélyt és Délmagyarországot fogja ellátni gyufával s ezenkívül a Balkán államokba és Egyiptomba exportálná termékeit.

— **A dohánygyártmányok árának felemelése.** A dohánygyártmányok fogyasztói néhány hét óta mindinkább észlelik, hogy a gyártmányok, különösen a szivarok rendkívül rosszak, rossz dohányból, tökéletlenül vannak előállítva s nedvesek. Ez, mint a Magyar Kereskedők Lapja írja, a dohánygyártmányok árának felemelését készíti elő. A dohánygyárak ugyanis rendeletet kaptak, hogy egyelőre a raktáron levő rosszabb minőségű dohányt dolgozzák fel s ezeket a gyártmányokat hozzák forgalomba. Ezzel a dohányjövődék kezelősége azt akarja elérni, hogy az árfelemelés után jobb dohányból készült és gondosabban előállított gyártmányokat hozhasson forgalomba s ezzel az árfelemelés miatt zugolódo fogyasztókat kiengesztelje. Az egyes gyártmányok áremelése tekintetében végleges megállapodás még nem jött létre, átlag az áremelés a mai áraknak mintegy 20 százalékát fogja kitenni.

— **Minden gondos szőlőgazda raffiát,** (2½ méter hosszú), kékkövet, permetezőt, bordói port, permetező alkatrészeket csak Schvarcz E. és Társánál (Moni-féle ház) szerezz be, mivel ezen cikkekben a legjobb minőségűt tartja.

— **Szezonnyitás.** A pünkösdi ünnepek beköszöntésével az ózondus levegőjű, festői szépségű koritnicza is megnyitotta kapuit a gyógyulást és üdülést kereső közönség számára. 15 modernül berendezett szálloda és villaépületben szállásolja el az igazgatóság vendégeit, kiknek ételmezéséről több kitünően vezetett vendéglő gondoskodik, köztük egy rituális konyhával berendezve. Dr. Ormay József kir. tanácsos vezetésével három kiváló orvos őrökdi a gyógyulást kereső vendégek egőzsége fölött. A fürdő kitünő hatású gyógyvizet, magaslati fekvése, modernül berendezett vizgyógyintézetével hazánkban az egyetlen gyógyhely, amely gyomor-, bél- és májbajokban szenvedőkre föltétlenül gyógyító hatással bír. A közönség szórakozásáról az idény folyamán az igazgatóság bőségesen gondoskodik.

— **Uj postaügynökség.** Szilágyvármegye Szamosnagygoroszló községében Szamosnagygoroszló elnevezéssel működött s 1909. évi június hó 12-én ideiglenesen megszüntetett postai ügynökség 1910. évi június hó 1-én újra életbe lép. A postai ügynökség bárhova szóló levélpostai küldemények, továbbá csak a bel-földre, Ausztriába, a megszállott tartományokba és Németországba szóló, 1000 korona értékűt meg nem haladó pénz és csomagküldemények felvételével, továbbításával, leadásával és utalvány, nemkülönben postatakarékpénztári ügyletek közvetítésével van megbízva s kézbesítési köre Hosszuujfalu, Kisgoroszló és Szamosnagygoroszló községekre terjed ki. A postaügynökség leszámolás, ellenőrzés és felügyelet tekintetében a szamosudvarhelyi posta és távbeszélő hivatalhoz tartozik és összeköttetését miként azelőtt a Náprádról Szamosnagygoroszlón át Szamosudvarhelyre és vissza naponként egyszer közlekedő gyalogküldőncjártat után a nevezett posta és távbeszélő hivattal fogja nyerni.

— **Pör a munkásbiztosítás miatt.** Makóról jelentik: Érdekes pört nyert meg Makó város. Az új munkásbiztosító törvény értelmében minden 2400 koronán aluli fizetéssel bíró hivatalnokot tartozik munkaadója a munkásbiztosítóba beírtni. Makó város ezt nem tette, sőt pörbe szállt a munkásbiztosítóval, mely most dönt el Makó javára. A döntés jelentőségét fokozza az a körülmény, hogy más városok is vannak, amelyek hasonló álláspontot foglalnak el.

— **Friss kugler** háromszor hetenként, ugyszintén korai zöldségek kaphatók Schvarecz E. és Társa cégnél (Moni-ház).

— **Az idegesség korszakát** éljük és ma, midőn a gyors cselekvés főrugója a haladásnak, mindenkinek futnia kell, gyors tempóban kell célja felé iramodnia. Idegesen szaladunk, elfáradunk és gyakran elfelejtjük, hogy a gyors elfáradásnak mily egyszerű módon tudnánk gátat vetni. Tudjuk, hogy a szilárd, kemény anyagi tárgyon való menetelés rázkódást okoz és az idegeket támadja. Amikor kocsin megyünk, ezért keressük a gummikereket és szerencsére itt van az az idő, a mikor a gyalogjáró is élvezheti a gummiananyag kiváló tulajdonságának, a rugalmasságának óriási előnyeit. Ezt azonban csak oly módon érhetjük el, ha nem járunk el felületesen, mert miként mindenben, ebben is megteremtette kifejlődött forgalmunk a látszólagosnak azonos, de tényleg csak hiányosan pótló olcsóbb anyagokat. A cipősarok csak akkor felelhet meg hivatásának, ha alapanyaga a valódi nyers kaucsuk, a mely szívóssága következtében szinte korlátlan tartósságot biztosít, bámulatos rugalmassága által pedig igazán nyújtja is a várt előnyöket. Nem szabad bármilyen hangzatos nevű, külföldi eredetű látszatát keltő terméket elfogadnunk, hanem vessük emlékeztünkbe a „Palma” szót és követeljük lábbeliszállítónktól, hogy csakis ezen fölírással ellátott valódi kaucsuk cipő-sarkot adjon.

— **Gyermekszépségversenyt** rendez júniusi számban a Budapesti Illusztrált Szalon Lapok szerkesztősége. 100 fiúcska és 100 leányka arcképét közli remek reprodukcióban a kiváló gondnal szerkesztett és pompásan kiállított folyóirat és 200 szebbnél-szebb ajándékot ad a jury által kiválasztott legerősebb gyermekeknek. A pályázatban mindenki résztvehet. Az eredeti arcképek háttára írandó a gyermek neve és életkora, a szülő neve, foglalkozása és lakhelye. Lehetőleg jó képek a következő címre küldendők: A Budapesti Illusztrált Szalon Lapok szerkesztőségének Simonyi Miksa urnak, Budapest VIII., Aggteleki-utca 10.

— **A legyeknek a szobából való elűzésére** és távoltartására igen alkalmasnak mondják azt az eljárást, hogy virágcserepekben ricinust termesztünk s nyáron és ősszel a növényt legalább nappal ablakainkban tartjuk. Gazdálkodók szerint a légy óvakodva kerül ki az

olyan szobákat és helyiségeket, melynek ablakaiban néhány cserép ricinus növény van.

— **Egy megbízható országos építőipari címtár** már évek óta táplált óhajja műszaki dolgokkal foglalkozó cégeknek. E közkívátnak felel meg a Vállalkozók Lapja, mikor a most megjelent, körülbelül 1000 oldalra terjedő Vállalkozók Évkönyve és Címtára nevű művet, amelyben hozzávetőleg 70,000 hiteles műszaki és építőipari cég van felsorolva, meglehetősen áldozatok árán kiadta. A három részből álló pompás kiállítású mű első tagozata hasznos gyakorlati és műszaki cikkeket közöl Komor Marcell, Sándy Gyula építészek, Forbáth Imre dr. műgytemi tanár, Ödöfni László, Gergely Jenő, Bíró József, Krishaber Gyula, Becsey Antal mérnökök, Gunszt József ipartestületi főjegyző, Molnár Sándor építész és Sebestyén Arnold szakavatott tollából. Ez utóbbi végezte Lakatos Lajos és Sós Izor közreműködésével a szerkesztés nagy fáradozással járó munkáját is. A második legjelentékenyebb rész öleli fel a tulajdonképeni címtárt, míg a harmadik részben a beszerzési források jegyzéke van összeállítva a célból, hogy az építető, vagy fogyasztó a legmegbízhatóbb cégek felől tájékozódhassék. E szerint az említett könyv, amelyet 10 koronáért a Vállalkozók Lapja kiadónál vásárolhatunk (VII., Erzsébet-körút 8.) lehet megszerezni, olyan segédeszköz műszaki, építőipari és kereskedelmi forgalmunknak, amelyet a legmesszebb menő pártolásra méltónak ítélnék.

— **Vetőmagvak.** (Mauthner Ödön tudósítása.) A több oldalról beérkezett tudósítások szerint a takarmánynövények mindenütt igen jól állnak, sőt sok vidéken nagyon is buján, úgy, hogy zöld takarmánnyetésre nem válik majd szükségessé. Csakis csillagfürt iránt, zöldtrágyázásra mutatkozik élénk érdeklődés. A kereslet fűmagvakban már befejeződött és a készletek egy csekélyiségre zsugorodtak össze. A takarmányrépa vetések a rovarok által sokkal többet szenvedtek, mint kezdetben hitték. Esetleges takarmányrépahány ellen legjobban lehet védekezni az által, ha most a sárga Vauriac, vagy sárga Eckendorfi répmagvak lesznek vetve, mely fajok az utolsó napokban rendkívül erősen is kerestettek. Ezen fajok vetése, mint a melyek mindegyike ép oly hamar csirázik, mint amily gyorsan fejlődik, még korántsem késő. Biborheremag emelkedő irányzatú, 78 koronás árban néhány tétel lett a kivétel részére vásárolva.

— **Fogorvosi rendelés Zilahon Rákóczi-utca 29. (Halász-ház.) Délután 3—5-ig.**

Közgazdaság.

Szarvasmarhadíjazás megyénkben.

A Szilágy megyei Gazdasági Egyület a földmívelési minisztérium támogatásával e hónapban tartotta évi szarvasmarhadíjazását megyénkben: 7-én Tasnádon, 20-án Krasznán és 21-én Zilahon. Az eredmény, amint az az alábbiakból kitűnik, általában kielégítőnek mondható. Allattenyésztő kisgazdáink mind a három helyen elég szép számban hajtották fel a díjazásra szarvasmarháikat s örömmel konstata a bíráló-bizottság, hogy az ily díjazásokkal kitűzött cél, allattenyésztésünk nemesítése, fejlesztése mindenütt haladást mutat. A jutalmak még a helyszínen pénzben osztattak ki és csupán erdélyi magyar fajtájú 7 éven aluli teheneik, 1 és 2 éves üszökök gazdái részesültek benne.

A jutalomdíjakat a bíráló-bizottság a következő egyéneknek osztotta ki:

Tasnádon: (tehenekért) Kis Lajos nagy-pacali lakosnak 50 koronát, Merk Vendel tasnádi lakosnak 30, Schmidt Márton tasnádi lakosnak 25, Emili István tasnádi lakosnak 15 koronát; ezen kívül dícsérő oklevelet nyertek Merk István és ifj. Merk Mihály tasnádi lakosok;

(egy éves üszökért) Ifj. Rozs Mihály tasnádi lakosnak 50, Miltiád László t-szarvadi lakosnak 40, Fazakas Flóri tasnádszarvadi lakosnak 30 és Griszháber Márton tasnádi lakosnak 20 koronát; oklevelet nyertek: Rozs Mihály tasnádi, Schmidt Gáspár tasnádi és Lukács János t-szarvadi lakosok;

(a két éves üszökért) Sándorovics János t-szarvadi lakosnak 50, Havasán László t-szarvadi lakosnak 40, Havasi Mihály tasnádszarvadi lakosnak 30 és Griszháber Márton tasnádi lakosnak 20 koronát; oklevelet nyertek: Haller János és Schmidt Antal tasnádi lakosok.

Krasznán: (a tehenekért) Kabai Zsigmond krasznai lakos 50, Boros Ferenc krasznai 30, Román Illés récsi 25 és Cseke Mihály petenyi lakosok 15 korona;

(egy éves üszökért) Pap Mihály récsi 50, Cseke András petenyi 40, Matolesi Károly kr.-horváti 30 és Domokos János petenyi lakosok 20 korona jutalomba részesültek. A 2 éves üszöknél a negyedik díjat, vagyis 20 koronát Bogya Ferenc krasznai lakos kapta.

Zilahon: (tehenekért) Gáll N. Ferenc erkedi 50, Szabó Sándor zilahi 40, Csáky Lőrinc erkedi 30, Csáky Bálint erkedi 25, Pap S. János m.-goroszlói 20, Tarifán János vármezői 15, Zekán Alexa cigányi 10 és Gáll József erkedi lakosok 10 korona;

(egy éves üszökért) Dénes György szilágyfőkeresztúri 50, Tunyogi Dániel kisdobai 40, ifj. Juhász András görcsöni 30, Majori Elek cigányi 20 és Major András görcsöni lakosok 20 korona;

(a 2 éves üszökért) Marián Alexa cigányi 50 és Zsekán Vaszalka cigányi lakosok 40 korona jutalomban részesültek.

A díjazások alkalmával a bíráló-bizottság a jövőre nézve úgy intézkedett, hogy a tehenek díjazását mellőzi s ezentúl az 1 és 2 éves üszökök megtartására és felnevelésére való serkentés céljából több és nagyobb díjakat tűz ki s így a főszűrt az 1 és 2 éves üszök díjazására fogja fektetni. Ezen határozat meghozatalának oka az volt, hogy a bíráló-bizottság már többször tapasztalta, hogy a kisgazdák az 1 és 2 éves üszöket nem nevelik fel, már pedig a díjazásnak éppen ez a célja: t. i. allattenyésztésünk fejlesztése elsőrendű tenyésztő állatok nevelése által.

Terméketlen gyümölcsfák kezelése.

Nagyon gyakori eset, hogy kifejlett és egyébként is egész szép növényű gyümölcsfák éveken át semmi termést nem hoznak. Az ilyen fa természetesen csak kárt okoz, mert nem csak a termés és a haszon marad el, de hiába szívja el a tápanyagot is a földből a többi elől. Rendszerint két oka lehet az ilyen fák meddőségének. Oka lehet először a talaj szegénysége is. Ezt észrevehetjük a fa hiányos növekedésén és különösen a kellő rügyképződés elmaradásán. A bajon úgy segíthetünk, ha a talajt a fa töve körül jó mélyen felássuk, meglazítjuk és jó érett trágyát vagyitünk a földje közé, gyakran megöntözve, főleg száraz időben hígított trágyalével. De ezenkívül a fát is gondozás alá kell venni, levágva a gyenge, fejletlen galyakat, a fakérgeit pedig megtisztítva erre szolgáló favakaró drótkéfével. A második ok lehet az első eset ellenkezője, vagyis a talaj tulnedvessége és túlkövérsége. Ez is meglátszik a fán, mert gyorsan és buján nő, sok hajtást hoz, folyton és erősen virágzik, de virágait elhullatja, vagyis elrugja. Ha tulnedves a talaj, csakis a közönséges víz elvezetés által segíthetünk. De amily gyorsan segít a gyümölcsész, ép oly hibát is követhet el, ha túlságosan elvonja a nedvességet fájától. A talaj kövérsége ellen márgázással, vagy meszezéssel és gyakori felásózással védekezhetünk leghathatósabban aként és úgy, ha a fát gyűrűzzük.

Segíthetünk még oly módon is, ha néhány erős gyökeret elvágunk és így a túlságos tápanyag felvételt hajszálgöyökér képzésére fordítjuk. A legbiztosabb azonban az a gondosság,

Ha fáj a feje,

ne tétozázzék, hanem használjon azonnal

Beretvás-pasztillát

mely 10 perc alatt a legmakacsabb migráint és fejfájást elmulasztja. — Ára 1 korona 20 fillér.

Készíti Beretvás Tamás, gyógyszerész Kispesztén. Orvosok által ajánlva.

34—52

Kapható minden gyógyszerárban. Három doboznál ingyen postai szállítás.

hogy éghajlatunk és talajviszonyainknak megfelelő gyümölcsfákat termelünk és kezdettől fogva a rendszeres termőrégyre való metszést gyakoroljuk.

Végül, ha bőtermő évben nem hagyjuk a fán az összes termést, hanem még idejében megritkítjuk. Igaz, hogy sűrűn álló gyümölcsösök ilyenén kezelése sok munkával jár. Azonban ezzel kettős hasznot érünk el; nevezetesen fánk a következő évre is megtartják termőképességüket s a fákon hagyott gyümölcs szebb, izletesebb és értékesebb is lesz.

A nagybányai gyümölcsvédelmi telep működése.

A múlt év tavaszán a földmívelésügyi minisztérium Nagybányán 30 holdas gyümölcsöst vett át, hogy a gyümölcsösökben pusztító állatok és növények (gombák) kártételei ellen való védekezési módok megállapíttassanak. Angyal Dezső, a budapesti kertészeti tanintézet igazgatója végezte a betelepítés dolgát, Jablonovsky József dr. a rovarok ellen való védekezést és Schilberszky Károly a gombabetegségeket tanulmányozta, illetőleg az ellene való legsikeresebb védekezési módokat állapította meg. A múlt évben az összes gyümölcsfákat kéregkaparóval, drótkéfével minden zuzmótól, mohától megtisztították s az így megtisztított fasudarakat kőszénkátrány és oltott mészkeverékkel vonták be. Nagy figyelemmel történt a fa tövében lévő hulladékok eltakarítása és elégetése. A termőfákat télen 5-ször 8 százalékos gyümölcsfa-karboliummal permetezték meg, de ha a fák tiszták lesznek, ezt az óvó eljárást csak minden negyedik évben ismétlik meg. Az alma és körtefákat a virágszirmuk elhullta után svajnfurti zöld folyadékkal permetezték. Három ízben 2 százalékos bordeauxi lével permetezték leginkább a parazita gombák ellen.

Alkalmazták a hernyófogó köteleket s thanatonnal a levéltetveket irtották. A védekezési intézkedésekkel már az első évben elérték, hogy a telepen férges gyümölcs alig volt. A jövőre való kilátások még kedvezőbbek, mint az első év nehéz és fáradságos eredménye volt, — amelyről annak idején az erdélyrészi miniszteri kirendeltség helyi megbízottjának tanulmányozása s a helyszínen szerzett tapasztalatainak szíves közlésekor e helybeszámolunk.

B.

Nyilt tér.*)

Hársfalva gyógyfürdő.

Klimatikus gyógyhely.

(Vasúti állomás) Posta és távirda.

230 méter magasságban fekszik a tenger színe felett.

Fürdőidény május 1. szeptember 30.

Gyönyörű fekvés, ózondus levegő. Hársfa és fenyőfaerdők. Kényelmes és olcsó ellátás. Modern berendezés. Hidegvízgyógyintézet. Sós és fenyő belégzőtermek (Inhalatorium). Savanyuvizes és vasas ásványvízfürdők. Orvosi felügyelet alatt álló kitűnő vendéglők.

Gyógyvize kitűnő hatása tüdőbajok, malária (mocsárláz) gégehörg- és tüdőhurut, máj- és lépdegánatok, hólyaghurut specifikus a görvélyes csontbántalmaknál, Mindenféle idegbántalmak, hipokhondria, vérbajok, köszvény, görvély, bujakór, delirium trem. potat. Női bajok, fehérfolyás, sápkór, havi zavaroknál. Részletesebb felvilágosítással szolgál

5—8

A fürdőigazgatóság.
Hársfalva (Bereg megye)

*) Az e rovatban közlöttékért nem vállal felelősséget a szerk.

Neuman József

uri szabó és férfi
divatüzlete.Legujabb szabásu
zephir ingek mér-
ték szerint. Nyak-
kendőujdonságok.

Neuman József

uri szabó és férfi
divatüzlete.

1—

276—1910. végreh. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a és az 1908. évi XLI. t.-c. 19. §-a értelmében ezennel közzhírré teszi, hogy

szilágyosomlyói kir. járásbírósnak 1910. évi V. 708. számú végzése következtében Tamko Bertalan szilágyosomlyói ügyvéd javára 222 K 69 fillér s jár. erejéig 1910. évi március hó 17-én foganatosított biztosítási és kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 1000 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: könyvek nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a szilágyosomlyói kir. járásbírósnak 1909-ik évi V. 708/3. sz. végzése folytán 222 korona 69 fillér tőkekövetelés, ennek 1909. évi február hó 13. napjától járó 6% kamatai, $\frac{1}{3}\%$ váltódíj és eddig összesen 64korona 40 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig, a fizetett összeg betudásával az árverés alperes lakásán, Szilágy-Krasznán leendő megtartására 1910. évi június hó 21-ik napjának délelőtti 9 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is elfognak adni. Amennyiben az elővizezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. LX. t.-c. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

A törvényes határidő a hirdetmények a bíróság tábláján történt kifüggesztését követő naptól számíttatik.

Kelt Szilágyosomlyón, 1910. évi május hó 27-ik napján.

Roska Vertán,
kir. bir. végrehajtó.

Hirdetmény.

Tisztelettel értesítjük a borfogyasztó közönséget, hogy tisztán kezelt, kitűnő, zamatos borainkat ezentul kis-mértékben is (lezárt edényekben) árusítani fogjuk az új plebánia épületben levő pincénkől és úgy rendezkedtünk be, hogy kívánatra palackozott borainkat házhoz szállítjuk és a tisztelt borfogyasztó közönségnek ez iránti igényeit a legteljesebb mértékben kielégítsük. Módjában lesz például mindenkinek több fajta borból egy néhány palackkal állandóan tartani pincéjében, vagy kamrájában s szövetkezetünk em-bere minden héten egyszer vagy kétszer — a szükséghez képest — elmegy vevőinkhez s az üres palackot átveszi és tele palackkal ellátja. Így a fogyasztóknak nincs semmi dolga a bor kezelésével, állandóan jó, tiszta, egészséges, több-féle minőségű bor áll rendelkezésére és mindig friss állapotban s csinosan palackozva.

1909. évi asztali	1 liter	54 fillér,	$\frac{1}{2}$ liter	28 fillér.
1908. évi	1	64	"	32
1909. évi vörös	1	66	"	32
1909. évi Rizling	0.7	64	0.35	32
1908. évi	"	64	"	32
1906. évi	"	90	"	48
1908. évi muskotály	"	110	"	58
1906. évi aszu	0.5	250	0.3	150

Ezen árak palackonként házhoz szállítva és fogyasztási adóval együtt értetődnek. A palackokért a jelzett árakon felül még darabonként 20 fillért számítunk fel, de ezen összeget a palackoknak tiszta, ép állapotban való visszaadásakor megtérítjük

A tisztelt borfogyasztó közönség szíves támogatását kérjük.

Szilágyosomlyói Borértékesítő és Pinceszövetkezet.

Magyar királyi
államvasutak.**MENETREND.**Érvényes 1910. évi
május 1-től kezdve.

Oda.

Székelyhid—Margita—Szilágysomlyó.

Vissza.

Vv. 7112 I—III.	Szv. 7104 I—III.	Szv. 7102 I—III.	Állomások			Szv. 7101 I—III.	Szv. 7493 I—III.	Vv. 7111 I—III.
—	700	820	ind.	Budapest k. p. u.	érk.	150 640	955	720
718	1218	430	"	Nagyvárad	"	901	405	835
705 935	700	900	"	Budapest k. p. u.	"	820	955	545
625	122	530	"	Ermihályfalva	"	1030	312	703
1000	227	640	"	Székelyhid érk.	"	652	137	551
1022	248	701	"	Asszonyvásár	"	634	119	532
1050	309	722	"	Apát-Keresztur	"	613	1258	510
1104	322	735	"	Vedres-Abrány	"	556	1241	447
1115	332	745	"	Monos-Petri	"	546	1231	436
1208	357	804	"	Margitta	"	536	1220	425
1222	410	817	"	Felső-Abrány	"	517	1156	344
1231	420	827	"	Szélháló	"	508	1147	334
1243	429	837	"	Szoldobágy	"	459	1138	324
1256	442	850	"	Bályok	"	447	1126	311
1113	504	912	"	Széplak	"	435	1114	258
132	522	930	"	Márkaszek	"	409	1049	231
143	532	940	"	Ipp-Zoványfürdő	"	400	1040	221
207	551	959	"	Szilágynagyfalu	"	343	1023	203
231	614	1022	érk.	Szilágysomlyó	ind.	318	959	129

Oda.

Sarmaság—Szilágysomlyó.

Vissza.

Vv. 5612 I—III.	Vv. 5614 I—III.	Vv. 5616 I—III.	Állomások			Vv. 5611 I—III.	Vv. 5613 I—III.	Vv. 5615 I—III.
705 935	700	900	ind.	Budapest kp. (95, 89.)	érk.	955	545	—
500	310	616	"	Nagykároly (95.)	"	1224	708	—
900	613	953	"	Sarmaság (85)	"	737	402	858
917	630	+1010	"	Somlyógyőrtelek	"	721	+346	842
928	+641	2121	"	Somlyó-Ujlak	"	713	338	834
947	700	1040	érk.	Szilágysomlyó	ind.	655	320	815
405	—	—	"	Nagyvárad	"	—	718	1218

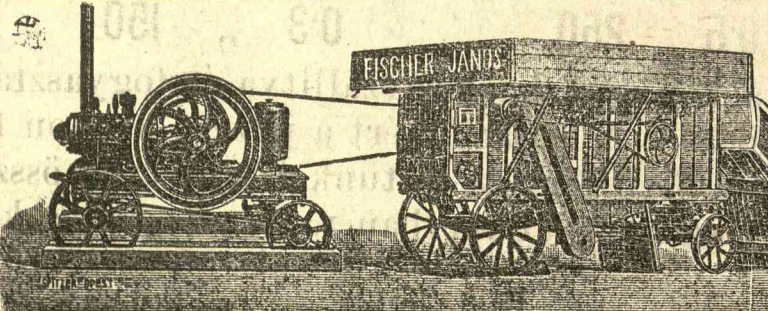
Oda.

Nagykároly—Zilah.

Vissza.

Szv. 5502 I—III.	Szv. 5504 I—III.	Vv. 5512 I—III.	Állomások			Szv. 5501 I—III.	Szv. 5511 I—III.	Vv. 5503 I—III.
705 935	700	900	ind.	Budapest kel. p. u. (89)	érk.	+150 820	+955	545
254	1226	356	"	Debrecen (89)	"	845 1140	422	1008
—	1158	—	"	Máramarossziget (89)	"	—	539	—
324	220	300	"	Szatmárnémeti (89)	"	826	131 245	940
—	715	—	"	Csap (103)	"	257	913	—
500	310	616	"	Nagykároly	"	705	1224	708
524	335	643	"	Mezőterem	"	641	1157	644
534	346	657	"	Erhatvan	"	631	1143	629
551	408	718	"	Tasnádszántó	"	621	1130	617
505	423	751	"	Tasnád	"	604	1110	556
618	436	805	"	Szakácsi	"	550	1927	541
+631	+449	+820	"	Ujnémet	"	+536	+1009	+526
647	508	838	"	Akos	"	527	959	517
703	524	856	"	Alsószopor vásártér	"	506	935	453
710	531	908	"	Alsószopor	"	500	929	447
727	548	927	"	Derzsida	"	443	911	430
739	600	940	érk.	Sarmaság	"	431	857	418
947	700	1040	érk.	Szilágysomlyó	ind.	—	655	320
655	320	815	ind.	Sarmaság	"	—	947	700
747	608	948	ind.	Sarmaság	"	423	847	410
800	621	903	"	Ökörítő	"	411	834	358
818	639	1020	"	Szilágyballa	"	354	819	341
831	652	1036	"	Haraklány	"	341	803	328
843	704	1049	"	Cigányi	"	330	751	317
856	717	1103	érk.	Zilah	ind.	320	738	307
524	—	—	"	Kolozsvár	"	—	—	748
1001	—	—	"	Besztercze	"	—	—	442
333	—	—	"	Nagybánya	"	—	—	940

A gyorsvonatok a nyugoti pályaudvarról indulnak és oda érkeznek vissza.

Csőplőkészletek
MUNKTELL
eredeti svéd
nyersolajmotoros
lokomobilok
BENZIN- és
szivógáztelepek

Legmészebbmenő szava-
tosság, legbiztosabb
üzem.
Árjegyzék és költségvetés
ingyen.

FISCHER JÁNOS mérnök, malomépítész, Budapest
V., Nádor-utca 35. szám. Sürgőncim: **TURBINA.**

Szegény**G A Z D A G**

egyaránt mindig használja a

máramarosi**Salycil**

10—26

sós borszeszt

mert fáradt testnek nélkülözhetetlen egy jó

masszirozás.

Bedörzsölés által rögtön elmúlnak a fájdalmak és kitűnő érzést eredményez hűsítő hatása folytán.

MUNKÁSOK

ha este fáradtan hazajönnek, csakis a

máramarosi**Salycil sós borszeszt**

használják.

■ Szájviznek ■

használva kitűnő, mert a bűzös szájlehellet elmúlik tőle.

URAKNAK

a borotválkozásnál és fejbédörzsölésnél nélkülözhetetlen dezinficiáló szer.

Egy üveg Salycil sós borszesz 44 fillér.

Egy nagy üveg Salycil sós borszesz 1 korona 10 fillér.

Egy legnagyobb üveg Salycil sós borszesz 2 korona 20 fillér.

Egyedüli készítő:

Dr. Reisman Ödöngyógyszerész **Máramarossziget, főtér 8.sz.**

Postai rendelések utánvétellel eszközöltenek.

■ Utánzatot ne tessék elfogadni. ■

Kapható: **Szaplonczay Sándor és Balás Zsigmond** gyógyszerészeknél.Szilágynagyfaluban: **Halmágyi Ilona** gyógyszerésztárában.

FOGORVOSI RENDELÉS.

Fogak és gyökerek eltávolítása érzéketlenítő eljárásokkal, gyökérkezelések, ezüst- és arany-amalgam tömések, astral és elektromos uton égetett Jenkins porcelán plombok, kristály és Solila arany tömések, olvasztott arany inlay plombok, Richmond és ablakos koronák, platinacsapos fogak, hidak, szájpadlás nélküli műfogak és fogsorok. 2—3

Zilahon Rákóczi-utca 29. Halász-ház.
Rendelő órák: Délután 3—5 óráig.

Gyötrelmesebb, kinosabb fájdalom a fogfájásnál alig van; ezer meg ezer ember szenved benne, pedig nem kénytelen vele, mert

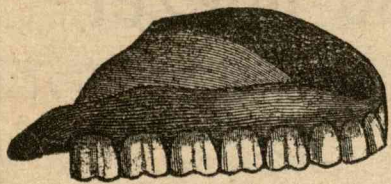

örökre megszabadul tőle az, aki Sztraka Menthol fogszappanját használja. Ára majolika szelencében 1 korona, melyhez a fogápolásról egy tudományos színvonalon álló értekezés van mellékelve. Gyógytárakban, drogériákban stb. kapható egy koronáért. 3 drbt 3 koronáért bérmentve küld Sztraka gyógyszerész Mohol. — Kapható: Szaplonczay Sándor és Balás Zsigmond gyógyszerészeknél Szilágysomlyón. Halmágyi Ilona urnő gyógyszerésztárában Szilágynagyfalu.

BÁTHORY GÉZA

fogtechnikai műterme

Szilágysomlyón. (Ipartestület épületében, a gör. kath. templom mellett.)

Szájpadnélküli műfog.

Foggyökerek eltávolítása nélkül is készítenek rágáshoz alkalmas műfogakat.

Óbor eladás.

Ó rizling és bakator, saját termesű, tisztán kezelt boraimat 50 literen felüli mennyiségben 30 krajcárjával árusítom. 8—10

Farkas István.

Új gyógyító módok!

Dr. Rác Ödön gyógyintézete

Nagyváradon, Szilági Dezső-utca 7. szám.

Gyógyfürdők, villanyozók, belégzési kamrák, vizkurák. Asthma, tüdőbajok, almatlanság, vérszegénység, idegesség, reuma, hűlés, köszvény, női bajok, sziv, gyomor, bélbajok ellen. 4—17

20 szoba olcsó pensióval. Nagy portmentes kert
Kivánatra prospektus.

Pollitzer sérv-ambulatorium

nyilvános orvosi rendelő-intézet
sérvbajosok, ferdén nőttek és amputáltak részére.

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 8., félmelet.

Az intézet szakorvosa bárkinek teljesen díjtalanul rendelkezésére áll. Az orvosi vizsgálat igénybe vétele vásárlásra nem kötelező.

Orvosi ellenőrzés! Mérsékelt árak!

Egyéni speciális kezelés!

Szabadalmazott sérvkötők már 5 koronától felfelé.

Vidéki megrendelések az intézet szakorvosa által lekiismeretesen felülvizsgáltatnak s pontosan és legnagyobb titoktartás mellett eszközöketnek.

Hygienikus cikkek a legfinomabb minőségben, orvosilag ajánlva és sterilizálva. Feltétlenül megbízhatóak Tucatonkint 2—16 koronáig.

Ugyanott most jelent meg: »Az ember egészsége« című orvosi mű, mely kizárólag a sérvbajjal, annak ellenszereivel és kezelésével foglalkozik. E munkát bárkinek díjtalanul és zárt borítékban küldi meg az intézet igazgatósága.

Hirdetések

A „Szilágysomlyó“ részére jutányos áron vétetnek fel.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH LTD
Budapest, Váci-körút 68,
által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobilok és cséplőgépek, benzínmotoros cséplőkészletek, magánjáró gőzgépek, szalmakazalozók, lóhereséplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszálógépek, marokrakó- és kéveköttő-aratógépek, szénagyűjtők, széna- és szalmasajtók, boronák, sorvetőgépek, Planet Jr. kapálók, kukorica-morzsolók, szecskavágók, répavágók, darálók, őrlőmalmok, egytemes aczélekék, 2- és 3-vasú ekék és minden egyéb mezőgazdasági gépek.

Legfinomabb kenyérliszt,
naponta friss házikenyer

kitűnő debreceni szalonna
kapható

Kopenecz K.

fűszer és lisztkereskedésében
Szilágysomlyón. (Vármegyeház-
utca Dr. Meszesán-féle ház.)
15—

Mauthner-féle
kerti vetemény, virág-
és gazdasági
magvak

kaphatók

Veres Károly

fűszerkereskedésében
Szilágysomlyón.

I-só minőségű kékkő, Juta-
fonal, Rafia háncs legol-
csóbb árak mellett beszerz-
hető 2—3

Csernecz József
fűszerkereskedő Szilágysomlyón.

Félix-gyógyfürdő.

Téli és nyári gyógyhely

Nagyvárad mellett.

Egész éven át nyitva.

Európa leggazdagabb kénes hévíz forrása, víz hőfoka 49 C. 17 millió liter napi mennyiség.

Csuz, köszvény, ischiás, izadmányok és női betegségek ellen.

1909. évben 9200 beteg hagyta el gyógyultán és javultán a páratlanul hatásos Félix-fürdő gyógyforrásait, tükör-kád, iszap mód és szénsavas fürdők, 250 kényelmes lakószoba, társalgó-, zongora- és olvasóterem, kitűnő vendéglők, állandó elsőrendű cigányzene, vásárnaponként katonazene, tennispálya, gondozott sétautak. 400 holdas park és fenyveserdő, 16 személyvonat közlekedik május 1-től a Félix-fürdő állomására naponta. Posta, távirda, interurban telefon. — Curtaxe és zenedíj nincs. — Prospektust küld az Igazgatóság. 8—15

Földvári L.

3-5

Cégtulajdonos: Földvári Mór,

debreceni első elektrotechnikai gyár és vállalat.

Üzleti iroda: Piacutcai barak.

Gyártási telep Széchenyi-utca 55. sz.

Telefon 168. DEBRECEN. Telefon 168.

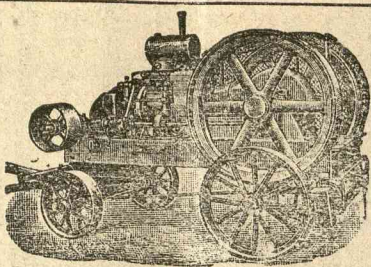
Ajánlja legjobb kivitelben legolcsóbb árakban:

1 darab villamos csengő	kor.	2-től
1 " fali nyomó	"	—20-tól
1 " körtenyomó	"	—30 "
1 " horgony	"	—20 "
1 " szénfogó	"	—20 "
1 " agyaghenger	"	—70 "
1 kg., vagy 100 méter viaszkhuzal	"	320 "
1 teljes csengőberendezés	"	7- "
1 darab villanyozó gép	"	260 "
1 " kézi és testi villanyozó gép	"	12- "
1 " villanyozó gép nagy, erős	"	22- "
1 db. Dr. Spaner-féle orvosi gép szekrényben	"	18- "
1 db. Dr. Spaner-féle orvosi gép nagyobb	"	45- "
1 db. zseblámpa felszerelve	"	160 "
1 db. zseblámpa nagyítóval	"	3- "
1 db. Zeppelin zseblámpa	"	320 "

Telefonokat, villamos csengőket, villámhárítókat, helyben és vidéken jótállással rendez be. Javítását, évi jókarban tartását szakszerűen és olcsón eszközli.

➡ Árjegyzék ingyen. ➡

Ügynökök
kerestetnek.

Ügynökök
kerestetnek.

Eredeti „CHRISTOPH”

benzin szivógázmotorok, lokomobílok és
NYERSOLAJ-MOTOROK

ma az első helyen állanak.

A „CHRISTOPH” név garancia.

75 éves kísérletek és tapasztalatok eredménye.

Kérjen árjegyzéket 9—20

DÉNES B. motorspecialista cégtől

BUDAPEST, V., Lipót-körút 15.

1848

eredeti angol, francia és amerikai toalet modelt közöl a Budapesti Bazár egy évfolyamában. Előfizetési ára: negyedévre 2 korona. Ingyen mutatványszámot küld a

Budapesti Bazár kiadóhivatala

Budapest, VIII., Baross-utca 22.
(Budapesti Bazár-ház.)

Angol rendszerű

fogműterem

Szilágysomlyón, (Csorgó-utca, saját ház.)

Készítek azonnali rágásra alkalmas teljes fogsorokat, foggyökerek eltávolítása nélkül, valamint a szájból ki nem vehető arany és platina fogkoronákat, továbbá arany, arany pillér, porcellán és kautschuk fogsorokat, jótállás mellett.

Kiváló tisztelettel:

Brüll Sámuel,

fogtechnikus.

14—52

Tőkepénzes

urak, akik birtokot venni szándékoznak, itt lenne a jó alkalom egy fejedelmi birtok vételéhez. — Aki **Báthory István** fejedelem ősrégi birtokát hajlandó lenne megvenni, ne mulassza el e kedvező alkalmat, hiszen évről-évre értékesebb lesz. **Szőlőtermelésre** igen alkalmas, két urilakás is van rajta, sok szép gyümölcs-termő fák, kis erdő, stb. Aki előbb leteszi a felpénzt e lap kiadóhivatalánál, azé lesz a birtok. — Ha a vételhez szükséges lesz pénzkölcsön, rövid idő alatt folyósíthatok. **Debrecen, Csapó-utca 12.** Rácz Béla bankirodája.

Borárusítás.

Van szerencsém a tisztelt borfogyasztó közönséget értesíteni, hogy a „Szilágysomlyói Borértékesítő és Pincészövetkezet” palackozott borainak árusításával engem bizott meg és ezen eredeti, zamatos és kristálytisza borokat üzletemben a következő árakban árusítom ki:

1906. évi Aszu	0.5 literes üvegben	250 fill.
" " "	0.3 " "	150 "
" " Rizling	0.7 " "	90 "
" " "	0.35 " "	48 "
1908. " Muskatály	0.7 " "	110 "
" " "	0.5 " "	58 "
" " Rizling	0.7 literes üvegben	64 "
" " "	0.35 " "	34 "
" évi vegyes fehér 1 lit. üveg	" "	64 "
" " " " 0.5 " "	" "	34 "
1909. évi Rizling	0.7 liter	64 "
" " " " 0.35 " "	" "	34 "
" " vegyes fehér 1 liter	" "	54 "
" " " " 0.5 " "	" "	28 "

Midőn a tisztelt borfogyasztó közönség figyelmét különösen az 1909. évi borok kitűnő minőségére hívom fel, bátor vagyok megjegyezni, hogy a szövetkezet ezen a tavaszon úgy rendezkedett be, hogy összes borai nálam mindig friss és kristálytisza állapotban lesznek kaphatók s dacára annak, hogy ez a szövetkezetnek sok munkájába és költségébe kerül, a borok árai a jelenlegi értékesítési viszonyokhoz, nagyon mérsékelten van megállapítva. Egyebekben is arra fogok törekedni, hogy a borfogyasztó közönség minden jogos igényeit a lehető legteljesebb mértékben kielégítem, melynek ellenében szíves jóindulatukat és minél nagyobb megrendeléseiket kérem.

Az üres üvegek darabonként 20 fillér árban visszaváltatnak.

Tisztelettel:

Frankovits Ignác,
fűszerkereskedő.

8—

A FONCIÈRE Pesti Biztostió Intézet

kötvénykiállítási joggal felruházott szilágymegyei főügynöksége elvállal
ugy maga, mint az egész vármegye minden községében levő képviselte

tűz,

jég,

élet,

baleset,

betörés,

üveg és

szavatossági

biztosításokat legelőnyösebb feltételek és a legjutányosabb díjak mellett.

12—